

Mūsų LIETUVA

MŪSU LIETUVA
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Jornal Lituanos «NOSSA LITUANIA»

DIRETOR PROPRIETARIO RESPONSÁVEL:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

Avenida Zelina, 706 — Caixa Postal 371
SÃO PAULO

Atskiro numerio kaina Cr.\$ 2,00

NR. 102 (24)

SÃO PAULO — BRASIL, 1951 M. BIRZELIO MĒN. JUNHO 9 D.

IV METAI

JAV Generolas Apie Amerikos Kareivius

JAV jūrininkų granadierų generolas Chesty Puller po 9 mėnesių Korejos karo fronto tarnybos, kur jis užėmė I-osios divizijos vado padėję jo pareigas, grįžo į Ameriką, kur yra paskirtas eiti pareigas naujų kareivių apmokymo srityje. Parvykęs į Ameriką gen. Puller padarė spaudos atstovams pranešimus kur be kito ko pareiškė:

«Amerikiečiai norėtų kariauti kare, bet taip, kad neturėtų aukų. Tai yra lygiai taip nesąmonė, kaip pakliūti į karčiamos muštynes ir nė kiek negauti sau pačiam į kailį. Karo aviacija negali pasiekti viso to, ko iš jos norima. Oro

pajėgos nesupranta duoti pilnos pėstininkams paramos, netiki tuo ir niekad nėra prakitavusios. Šautuvus ir durtuvus yra vis dar svarbiausieji kareivio ginklai.

Aš norėčiau, kad mano kareiviai galėtų žygiuoti 20 mylių, iš kurių paskutines 5 dvi gubu greičiu ir galėtų stoti į mūšį. Mūsų karininkai turi per daug mokyklos ir per mažai karo lauko praktikos. Išmeskit iš kareivių visas mergaites... Išmeskit laukaršaidinius ir ledus. Duokit kareiviui alaus ir wisky, kas kam padeda. Didžiuokitės jais ir pasakykite jiems, kad jie būtų vyrai.»

L'inksma buvo laisvoj Lietuvoj

KOREJOS KARAS

UNO kariuomenė, nors ir lėtai, bet eina pirmyn. Pats artimiausias uždavinys yra išstumti komunistus iš strateginio miesto Chorwon, prie kurio sąjungininkų kariuomenė taip arti yra prisitartinusi, kad gali apšaudyti artilerijos sviediniais.

Komunistai iš savo pusės stengiasi ginti savo strategines pozicijas. Žvalgybos pranešimais iš Mandžurijos visais keliais vyksta didelis jų dėjimas: veža frontan kareivius, maistą ir ginklus.

Artimoje ateityje centrinėje Korejoje laukiama didelių ir sprendžiamų mūšių.

Paskutinės savaitės bėgyje UNO kariuomenės ofensyva buvo pradėta tuoj po to, kai antroji komunistų pavarario ofensyvos fazė nuėjo niekais. Rytinėje fronto dalyje amerikiečiai užėmė svarbų komunistų gynimosi punktą Juje.

Vakarinėje dalyje amerikiečiai puola vadinamąjį «geležinį trikampį», kuris čia sudaro komunistų gynimosi sistema, kurios viršūnėje guli šaurės Korejos sostinė Pjongiang.

Trumpu laiku Korejoje yra laukiama lietaus periodas, kuris pavers nuo purvo beveik nepervažiuojamus kelius ir apsunkins upių perėjimus. O taip pat bus apsunkintas sąjungininkų aviacijos veikimas. Tuo būdu reikia laukti, kad artimoje ateityje užtruks vadinamasis pozicijų karas be didesnių judėjimo galimybių.

Paskutinėmis dienomis buvo galima užtikti įvairių spaudoje paskelbtų žinių apie galimas derybas ir įvairius diplomatinis žygius, kurių tikslas būtų nutraukti karo veiksmus Korejoje. Iš paties Vashingtono buvo žinių, kad karianjančių UNO valstybių atstovai rengtųsi paskelbti bendrą deklaraciją ir sąlygas,

pagal kurias galėtų būti nutraukti karo veiksmai.

Raudonosios Kinijos sostinės Pekino radijo yra skelbiama, kad vadinamų komunistų «savanorių» mobilizacija yra visu intensyvumu vykdoma toliau.

O iš Maskvos Tassas pranešė alternatyviančių žinių, jog 140 tūkstančių japonų kariaujančių su UNO kariuomene. Ties rusų melo žinios, kaip jas kvalifikavo Amerikos valstybės departamentas, neturi

jokios reikšmės, kaip paprastas komunistų propagandos triukškas, jeigu joms nereikėtų priduoti jokios politinės reikšmės, o ši politinė reikšmė yra laišto, kad Sovietų — Kinijos sąjungos sutartyje yra numatyta Rusijos karinė intervencija, jeigu Kinija būtų Japonijos užpulta.

BRAZILIJOS ŽINIOS

ŠIURPI KATASTROFA

Birželio 7 d. ryto, Centraldo Brasil geležinkelio linijoje, prie Nova Iguacū susidūrė keleivinis traukinys su sunkvežimiu - tanku vežančiu 20

tūkstančių litrų žibalo.

Susidūrimo metu įvyko smarkus sprogimas ir užsidegė sunkvežimis ir traukinys per pildytas keleiviais Sulig paskutinėmis žiniomis aukų skaičius yra didelis: 51 mirė nuo

apdegimų ar tapo sumindžioti panikos metu Sūžeistų skaičius siekia 47 asmenis. žuvusių tarpe yra garvežio mašinistas ir sunkvežimio šoferis. Sunkvežimis po gaisro sunku atpažinti kokiai kompanijai jis priklauso. Sprogimas buvo bausis iš žibalo degdamas tiško į visas puses, kad atrodė panašu į pragarą.

— Į Braziliją pereitą savaitę atvyko pirmoji vokiečių žemės ūkio darbininkų imigrantų grupė iš 222 asmenų. Atvykę imigrantai tiesiog iš Santos uosto buvo nugabenti į Paranos valstybę.

Emigrantai atsivežė įvairių žemės ūkio mašinų. Emigraciją vykdo šveicarų Europos pagalbos sąjunga, kuri nau-

jiesiems žemdirbiams yra nupirkusi Paranos valstijoje 10.000 alkierių žemės.

MIRĖ DR. L. LAUREANO

Po ilgos ir sunkios vėžio ligos gegužės mėn. 31 d. mirė iš Maraibos kilęs dr. Laureano, apie kurio ligą rašė visa brazilų spauda.

Miręs daktaras buvo vėžio ligos specialistas ir paskyrė paskutines savo gyvenimo dienas kovai prieš šią ligą. Jo gyvybei išgelbėti buvo padėtos visos priemonės, kokių tik šių dienų mokslas žino, bet liga buvo visgi galingsnė, negu medicinos priemonės. Miręs daktaras, kuris yra 31 m. amžiaus, paliko žmoną ir trėžametę dukrelę.

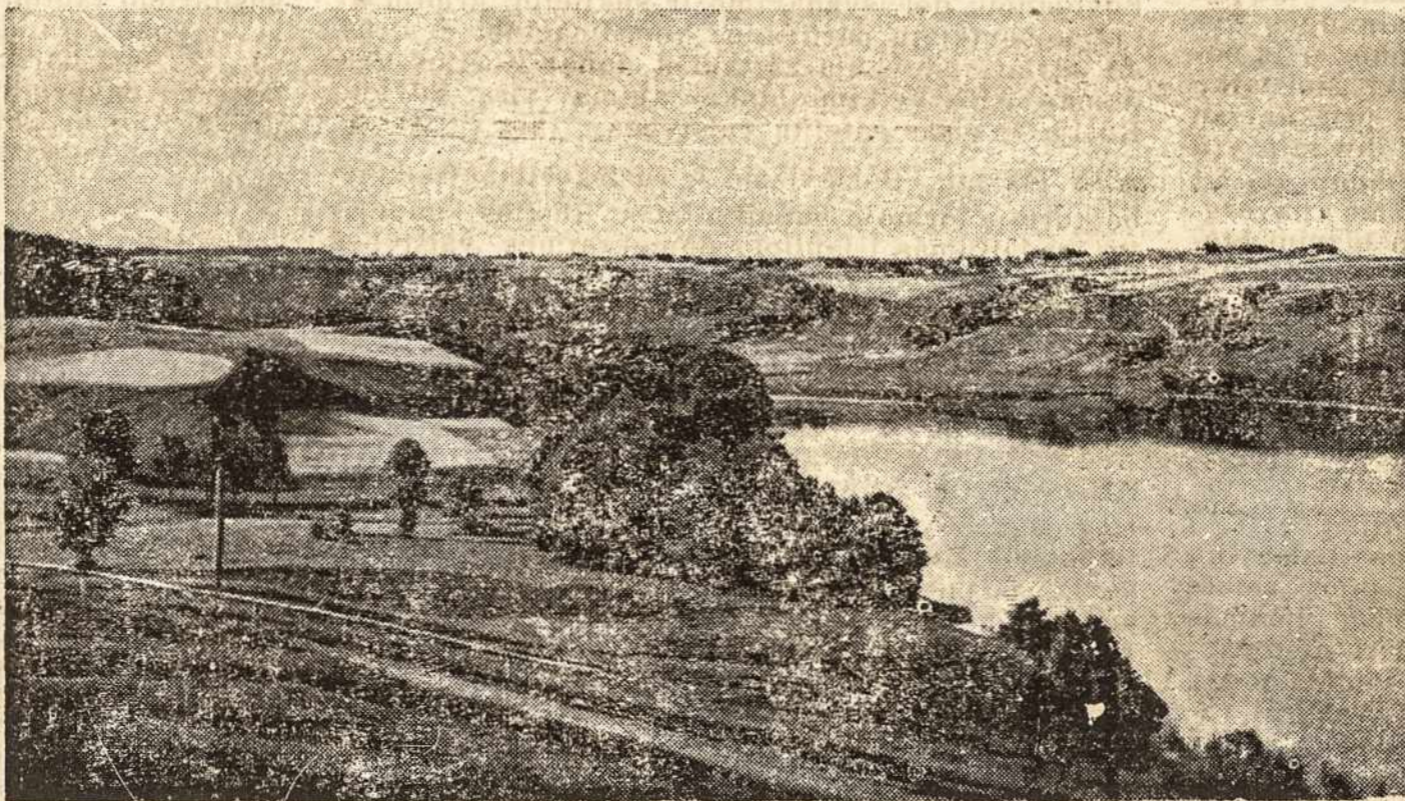
— Prancūzijoje eina smarki rinkiminė agitacija. Rinkimai bus birželio 17 d.

— Amerika pripažino Bolivijos karinę vyriausybę.

— General Motors fabrikas Detroite liepos mėnesyje sustabdys, dėl medžiagos trūkumų, darbą 6 dienoms. Be darbo liko 200.000 darbininkų. Tai daroma, kad išvengus masinio darbininkų atleidimo.

— Anglijos aerodromuose dabartiniu metu yra 20 tūkstančių Amerikos karo lektuvų.

— Anglijos-Persijos ginčas žibalo reikalu dar nebaigtas. Persiją atsisako derėtis su Anglijos vyriausybe.

Gražioji Lietuva

Lietuviai Pasaulyje...

ŠVEDIJOJE, pabaltiečių ir pačių švedų spauda, išskyrus komunistų ir socialdemokratų, plačiai paminėjo «sukaktį», kai prieš 5 metus tuo metinė koalicinė švedų vyriausybė išdavė Sovietams 146 baltų karius, atbėgusius ten iš Latvijos.

vėl kurią dieną nepasikartotų, nors civilinių išdavimui ir tada buvo labai smarkiai pasipriešinta. Ta proga švedų spauda smarkiai puolė socialdemokratų užs. reikalų ministrį Undeną, be jokių rezervų tada pasiryžusį išduoti baltus, už jo tam žygy tenkantį

Baltų kariai «savanoriškai» vyko iš Švedijos į savo «placiąją tėvynę» prieš 5 metus.

Net pats karalius Gustavas V prašė Staliną, kad nereikala būtų nekaltų žmonių kraujo, bet tai nieko nepadėjo. Iš 16 paliktų ligonių visi paskiau išbėgo į Angliją, 2 latviai, prieš išduodami, mėgino nusizudyti. Iš visų išduotųjų tik vienam latvių leit. G. Matsonui pavyko paskiau kaip «vo kiekčių belaisviui» išvyti laisvą pasaulį. Visų kitų likimas - labai žiaurus.

Bet švedų vyriausybė dar ir šiandien baltus laiko «Sovietų piliečiais», todėl tie baiminasi, kad panaši istorija ir

asmeninį atsakingumą ir paskelbtus pareiškimus, taip pat ragindama kuo greičiausiai baltams pripažinti pilietybę. Šiuo metu ten jų yra dar apie 30 000. Lietuviai dėl to išdavimo savo kovos fronte neteko 9 kovotojų su maj. Ambraziūnu priešaky.

— Urugvajuje žymiausias ir artimas valdžiai dienraštis «El Dia» savo vedamųjų serijoje atspausdino C. Veraxo rašinį apie «Stalino verguim periją», kur minimas lietuvių tautos naikinimas.

Neapleiskime savojo jaunimo

Dr. A. Šerkšnas

Straipsnio kai kurias dalis del keliamų minčių aktualumo talpiname «M. L.» Red.

Lietuviškasis jaunimas žūsta mums mūsų akyse. Senosios emigracijos žuvo, naujosios žūsta.

Patį baisioji mūsų jaunimo pražūtis čia priežastis yra mūsų neorganizuotumas. Mes neturime čia nei vienos tobulos institucijos, kuri rūpintųsi planingu mūsų jaunimo lietuvišku formavimu, jo išlaikymu savajai tautai, savosios tautos kultūrai. Senosios mūsų organizacinės formos šitam kolosaliniam uždaviniui yra visiškai nepajėgios, o naujos formos neįsileidžiamos. Airiai, žydai, lenkai, olandai, prancūzai ir kitos tautybės šį uždavinį sprendžia čia pačiose moderniausiose savo institucijose, pačiomis moderniausiomis organizacinėmis priemonėmis.

Viena iš realiausių ir moderniausių institucijų šiam reikalui būtų mūsų Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Del boikotavimo šiame krašte, prieš mūsų istoriją bus atsakingi tie, nuo kurių šiandieną tie reikalai priklauso.

Antra mūsų jaunimo pražūtis priežastis yra tėvų nepajėgumas susivokti padėtyje. Iš tikrųjų, šita priežastis yra tik išdava pirmosios - mūsų neorganizuotumo. Kas mūsų šeimoms turi informuoti ir net instruktuoti jų vaikų lietuviško ugdymo ir iš viso intelekto formavimo reikalais? Tas ar kitas mūsų laikraštis? Laikraščiai tai daro, bet tik atsitiktinai, nes tai ne jų tiesioginis uždavinys. Ta ar kita esanti mūsų organizacija? Jos to kaip žinome, pakankamai nedaro. Paskiri asmenys? Ant to remti tokį koordinaci-

nį mūsų tautos reikalą būtų juokinga.

Žodžiu, lietuviškoji šeima čia yra palikta likimo valiai. O likimas šiuo atžvilgiu, kaip manome, yra labai žiaurus. Mūsų reikalui žūsta patys gabiausi lietuviai jaunuoliai, nes tėvai nesugaido, nuo ko pradėti, kad juos išgelbėtų ir įgalintų juos kiek galima būti naudingesniais mūsų tautos ateičiai. Tėvai nežino, pa vyzdžiui, kad gabiems ir darbštiems jaunuoliams šiame krašte galima išieiti pačius aukščiausius mokslus be didelių pinigų. Ir šito nežinojimo aukomis tampa daugybė pačio darščiausio ir gabiiausio mūsų jaunimo.

Trečia mūsų jaunimo pražūtis priežastis yra utilitarinės vilionės šeimose. Tom pagandom yra Amerikoje ne paprastai efektingos sąlygos: kai šalia dirbančių tėvo ir motinos, šeimoj pradeda parsinešti per savaitę po tiek pat dar sūnus ir duktė, tai sa vaime suprantama, šeimai daro labai didelį įspūdį. Žūrėk, metai, kiti - ir namas.

Ir štai šito sąskaitoje, išmušamas iš galimybių linijos pats rinktiniausias jaunuolis ar jaunuolė. To rezultate mes esame šiame krašte vienoje iš paskutiniųjų vietų savosios inteligentijos atžvilgiu. Inteligentijos, kuri turi įtakos šio krašto gyvenime, kuri lemia atskirų sričių likimą.

Jaunime glūdintieji galimai šio krašto, o per tai ir mūsų tautos ateičiai, yra didesnis dalykas negu paskubomis per tai įsigytas namelis ar kitas materialinis turtas.

«Draugas»

PRADĖDAMI ORGANIZUOTI LIETUVIAI VAIKAI

Amerikos Lietuvių R. K.

Federacija paskutiniuose savo suvažiavimuose bei kongresuose yra svarsčiusi reikalingumą naujos vaikų organizacijos. Prieita išvados, kad aiškiai katalikiška ir aiškiai lietuviška organizacija mūsų mažiesiems yra būtina reikalinga.

Tą klausimą svarstė ir Amerikos Lietuvių Kunigų vienybės Sąjunga, kuri nedvejodama pasisakė už tokios organizacijos steigimą.

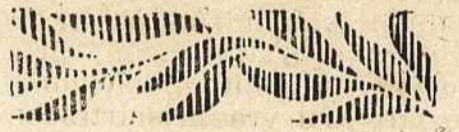
Federacija ir Kunigų vienybė pavedė šios naujos vaikų organizacijos steigimą Amerikos Ateitininkų Sąjungai, kuri reikalą apsvarsčius nutarė imtis darbo. Ji paruošė laikiną statutą ir organizacijai steigti bei vadovauti pakvietė kun. Kazį Mažutį, kuriam duoti tuo reikalu visi įgaliojimai. Jau sudaryta centro valdyba ir atskiros komisijos programoms paruošti.

Lietuvių visuomenė Amerikoje sielojasi šiandien lietuvių išlaikymu išieiviuose. Visi supranta, kad lietuvių išlaikymo darbą būtina pradėti nuo vaikų. Tas darbas turi būti planingas ir organizuotas. Ir štai į talką ateina nauja aiškiai katalikiška, bet taip pat aiškiai lietuviška organizacija mūsų vaikams «Jaunučiai».

«Jaunučių» sąjungos užgimimas yra mums didelis džiaugsmas, bet ir uždavinys, naujas darbas. Ateitininkija visa da buvo jautri tautos reikalams.

Reikia manyti, kad ir dabar, ateitininkija prisidės prie šios organizacijos augimo ir brendimo.

«Jaunučių» sąjungos tikslų įgyvendinimas didele dalimi priklausys nuo ateitininkų sen draugių, studentų ir moksleivių paramos ir talkininkavimo.

L. Kančaitis

Stipri Bolševizmo Pavergtų Tautų Kova Del LAISVĖS

Bolševizmo pavergtos tautos stovėdamos ant savo pražūties bedugnės kranto, nenuleidžia beviltiškai rankų, bet sukaupusios visas jėgas kovoja prieš jų naikintoją ir laukia pagalbos iš laisvojo nuo komunizmo pasaulio. Tačiau laisvasis pasaulis, bent iki šiol buvo abejingas pagalbos rankos ištiesimu šioms tautoms. Vietoj pagalbos toms tautoms, su jų tautų pavergėju sėdi draugystėje ir flirtuoja, kai šis po to skraiste būdamas stengiasi duoti pražūtingą smūgį laisvajam pasauliui ir jėga jame įkurti bolševizmą. Štai, jau metai laiko vyksta baisus karas nelaimingos Korejos žemėje: žūna laisvųjų tautų žmonės o jų politikai ir biznieriiai su ramia sąžine iki šiol teikė įvairius ginklus ir karines medžiagas priešui, su kuriais buvo žudomi alijantų kariai. Jei taip yra daroma su savo tautų žmonių gyvybėmis tai ką belaukti iš alijantų pagalbos bolševizmo pavergtom tautoms. Tačiau, šiam kruvinam bizniui atėjo galas, kai nekaltas kraujas per plačią prasiliejo. Tik neseniai buvo sustabdytas ginklių ir kitų karinių medžiagų tiekimas Rusijai ir Kinijai. Tas viskas alijantų politikų skaitoma neapdairumu.

Bolševizmo pavergtos tautos matydamos tokius pražūtingus veiksmus iš Vakarų pusės ėmė kelti savo balsą ir duoti pastabas Vakarų pasauliui, per savo tarptautinę organizaciją ABN (Antibolshevik Block of Nations) — Antibolševikinį Tautų Bloką. ABN plačiai apimdamas bolševikinį pavergtas tautas ir laisvąjį pasaulį, tapo reikšminga organizacija, kurios balsas visų imamas dėmesin. ABN Centrinė Tautų Taryboj atstovaujamos šios tautos: lietuviai, latviai, estai, gudai, ukrainiečiai, suomiai, slovakai, čekai, vengrai, rumunai, bulgarai, slovėnai, serbai, kroatiai, albanai, kazokai, šiaurės kaukazečiai, georgiečiai - gruzinai, armėnai, Azerbeidžianai, Turkestanai, totariai (del Uralas) ir sibiriečiai.

Ši stipri organizacija pasinaudodama savo autoritetu nuolat turi ryšį su Vakarų pasaulio politikais. Paskutiniu metu Vakarų pasaulio politi-

kams įteikė platų ir reikšmingą šio turinio memorandumą, norėdama dar plačiau supažindinti su ABN tikslais ir nušviesti geriausius būdus bolševizmo nugalėjimui.

Kokiomis Sąlygomis Gali Būti Laimėtas Karas

Prieš Bolševizmą

Antibolševikinis Tautų Blokas (ABN) yra pagrindžio bolševikų pavergtų tautų organizacijų, kovojančių del išvadavimo ir sukilėlių armijų ar antibolševikinių partizanų koordinacinis centras. Jo nariai atstovauja 23 tautas, dabar Rusijos valdomas. ABN veikimo lankas apima visą Sovietų Rusiją ir visas satelitų valstybes.

ABN Tikslai. Bolševizmo ir rusiško imperializmo betkurioje formoje sunaikinimas, Rusijos imperijos padalijimas į tautines demokratines valstybes jų etnografinėse sienose, taip, kaip jos buvo atstačiusios savo nepriklausomybes 1918-1921 m. bet kokios formos totalitarizmo likvidacija, kad būtų apsaugota kiekvienos tautos teisė į nepriklausomybę, laisvę ir visų žmonių socialinį teisingumą.

ABN metodai. Suorganizuoti tautų politinę ir karinę jėgą Sovietų Sąjungoje ir priversti Rusijos imperijos žlugimą tautinių revoliucijų būdu. Bolševizmas puola visą pasaulį jėga ir jis turi būti sutiktas tokia pat jėga ir tokia pat stiprybe. Norint jį nugalėti, reikia visoms sveikoms pasaulio jėgoms mobilizuotis ir galutinį smūgį pasidalyti bendrai veikiant su visų pavergtų tautų pagrindžio judėjimais.

Antrojo Fronto Sukūrimas. Vakarų laimėjimas yra galimas tik tuo atveju, jei bus suorganizuotas antrasis frontas anapus geležinės uždangos. Be koordinacijos ir synchronizacijos veiksmų su pavergtų tautų frontu Vakarai negali laimėti karo prieš

bolševizmą. Tokia koordinacija yra galima tik tuo atveju, jei Vakarų pasaulis priims pavergtų tautų ideją padalinti Sovietų Sąjungą, t. y. Rusijos imperiją, Čekoslovakiją ir Jugoslaviją į tautines valstybes ir atstatyti satelitų nepriklausomybę Toliau ši kooperacija galima, jei Vakarai susilaikys nuo kišimosi į šių tautų vidaus reikalus ir pagelbės joms susikurti savarankiškas demokratines valstybes.

Šiam tikslui atsiekti yra reikalinga:

1. Turėti politinius ryšius su pagrindžių judėjimų anapus geležinės uždangos reprezentantais, kurie yra ABN, pripažinti juos, mažiausiai de facto ir mesti plačią politinę propagandos kompaniją anapus geležinės uždangos. Trumpai tariant, laisvųjų tautų kooperacinis centras privalo glaudžiai bendradarbiauti su pavergtųjų tautų (valstybių) koordinaciniu centru tikslu pasiekti susitarimo tautiniuose ir valstybiniuose reikaluose, o ypač strategijoje.

2. Susirišti koordinaciniams centrums karinėj srity su pavergtomis tautomis tikslu išdirbti bendrą karinių ir politinių veiksmų planą ir suderinti Vakarų veiksmus su pavergto pasaulio veiksmis.

Politinė Ir Karinė Kovos Strategija

1. Galas Sovietų agresijai ir jų pastangoms įvelti Vakarąs į tolimas karo painiavas Korejoje ir Kinijoje, gali būti padarytas abiejų frontų veiksmis: išoriniu karu ir civiliniu karu sovietų ribose. Tai gali būti padaryta pirmiausiai konsoliduojant antrąjį frontą t. y. pavergtųjų tautų frontą, paskelbiant solidarumą jų tikslams, atakuojant pikto širdį, bolševizmo centrą - Maskvą, Rusijos etnografinę teritoriją, kurio veiksmai galėtų palaužti bolševizmo užnugarį ir dezorganizuoti jo užpakalinę liniją. Jei vakarai atakuos bolševizmo centrą, pavergtos tautos bus pajėgios susitvarkyti su Rusijos okupacine pajėgom, joms Vakarams padedant. Alijantų strategija, jei ji bus suderinta su tuo pačiu laiku vykdoma pavergtų tautų strategija, ji bus pajėgi rusų kariuomenę sulaužyti nuo bazių t. y. jei bus suformuoti frontai užpakalyje: Baltijos valstybėse, Ukrainoje, Balt-

Nukelta į 3 pusl.

Atkelta iš 2 pusl.

gudijoje, Turkestane, Kaukaze, Idel-Urale, Kazokijoje, ir satelitų valstybėse: Bulgarijoje, Rumunijoje, Vengrijoje, Slovakijoje, Čekijoje, Lenkijoje etc. ir aliantai galės suteikti pagalbą iš Juodųjų jūrų.

2. Tam tikrų išvadų galima padaryti iš fakto, kad Sovietų kariuomenė susideda iš įvairių tautų, bolševikų daliniai Tolimuose Rytuose susideda iš pavergtų tautų žmonių. Būtų tikslu ir naudinga pradėti politinę ofenzivą, pavyzdžiui, radio bangomis, paskleidžiant mūsų idejas ir tikslus, išmetant agitacinius lapelius visoje sovietų teritorijoje ir satelitų valstybėse ir visais kitais būdais išplečiant mūsų idejas SSSR iš visų pusių.

Visai arti Korejos karo lauko stovi bolševikų divizijos, susidedančios iš laisvės trokštančių lietuvių, latvių, estų, kazokų, kaukazičių etc. Kodėl neįrengti radio stočių, jei reikia ir slapty, Japonijoje, Australijoje, Vakarų Vokietijoje, Turkijoje ir kitur, kur būtų kalbama bendros kovos labui? Kodėl neįleisti kalbėti kovotojams jų pačių vardu arba Antibolševikinio Tautų Bloko vardu, arba atskiros tautos vardu? Kodėl nepadėti išmėtyti milijonus lapelių ir brošiūrų, parašytų tautų išvadavimo dvasioje po visą sovietų teritoriją?

Bendrai idejai ir bendram tikslui yra reikalinga suvienyti abi strategijas: laisvojo pasaulio su pavergtų tautų nepriklausomybės judėjimų jėga.

Mes esame šventai įsitikinę kad Vakarų laimėjimas tėra galimas tik šiomis sąlygomis.

Memorandumą pasirašė A

BN Centrinio Komiteto pirmininkas Jaroslaw Steizko ir visų dalyvaujančių tautų atstovai, jų tarpe ir lietuvių atstovai.

«BAISUSIS BIRŽELIS»

New Yorko lietuvių, latvių ir estų organizacijos jungtinė mis pastangomis ruošia «Baisaus Birželio» dešimtmečio paminėjimą ir organizuotą protestą prieš maskolišką agresiją ir tautžudybę.

Paminėjimas įvyks sekmdienį, birželio 16 d. 8 val. vakare Carnegie Hall didžiojoje salėje. Parengiamuosius darbus tvarko jungtinis komitetas, pasivadinęs «Baltijos valstybių Laisvės Komitetu».

Numatoma pakviesti porą įžymių amerikiečių kalbėtojų, po vieną kalbėtoją turės kiekviena iš trijų tautinių grupių - šie kalbėtojai prabilis savo tautiečius minioje jų pačių kalba. Jungtinis visų tautybių choras sugiedos keturis himnus. |

Garbės svečiais yra pakviesti Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasiuntiniai.

VIDURIO — RYTŲ EUROPOS KOMITETAS

„Žaliojo Internacionalo“ iniciatyva, balandžio mėn. 16 d. susikūrė Vidurio Rytų Europos Komitetas. Jį sudaro tri-

jų tarptautinio pobūdžio ideologiniai-politinių sąjūdžių koalicija.

Pirmininku išrinktas Ferenc Nagy, vengras, valdybon: Tarp tautinė valstiečių sąjunga de legavo Stanislova Mikolajczyk, lenką ir Dr. Jurgį Dimitrova, bulgarą. Vidurio Europos Krikščionių Demokratų Sąjunga paskyrė - Er. Miha Krek, jugoslavą ir prof. Kazį Pakštą, lietuvi Socialistų Komitetas paskyrė Dr. Ma jerį, čeką, ir Zissu, rumuną.

Posėdžiuose dalyvavo ir Vācijas Sidzikauskas.

ESTŲ SAŠKIDIS ŠVEDIJOJ

Švedų spaudos agentūra pateikia platesnių daviųjų apie Stokholme, balandžio 29 d. įvykusį trečiajį Estų Tautinės Tarybos kongresą, kame dalyvavo pora šimtų atstovų, kurie kalbėjo 15.000 estų tremtinių vardu. Dalyvavo ir svečiai: lietuviai, latviai, lenkai, ukrainiečiai ir kt.

JAV Ambasados atšašė Oliver A. Petersen savo sveikinime pažymėjo, kad estų tremtiniai, kurie tikisi grįžti į savo gimtąją šalį gali pasitikt Amerikos simpatijomis.

Estų Tautinės Tarybos pirmininkas Ahust Lei, buvęs Estijos prezidentas, pažymėjo kad tikėtai 700.000 estų pasilikto tėvynėje - kiti 400.000 išežti. Visvien «Mes niekad

nenustosime vilties».

Ta proga švedų agentūra pastebi, kad Švedija šiuo metu globoja 42.000 pilnamečių tremtinių, kurių daugiau kaip pusė atvyko iš Baltijos kraštų.

MOTERŲ SKUNDAS

Gegužės 17 d. Tarptautinio Moterų skyriaus delegacija atsilankė į Jung. Tautų Moterų Statuto Komisijos posėdį ir įteikė memorandumą. Memorandumą priėmė komisijos pirmininkė Meria Helene Lafaucoux.

Rašte, kurį pasirašė Common Cause pirmininkė Natalia Wales Paine, yra nurodoma, kad teroras, diskriminacija ir persekiojimas nepranyko su naciškoju režimu, bet tebesitęsia tokiuose kraštuose, kaip kad Bulgaria, Estija, Vengrija, Lietuva, Latvija, Rumunija ir kt.

Priverčiamųjų darbų stovyklos, maisto stoka, šeimos gyvenimo varžymai ir skaldyti mai naikina tautas ir paneikina moterystę, neleidžia sukurti ir auginti normalios šeimos. Tokia praktika paneigia JT paskelbtas žmogaus teises.

Memorandumas išveda, kad komisijos darbotvarkėje «socialės ir ekonominės diskriminacijos prieš moteris išvenimas» tr keli kiti darbai leidžia komisijai pradėti tyrinė-

jimą apie būklę pavergtuose kraštuose.

Todėl, prašoma darbotvarkėn įtraukti šį tyrinėjimą, tikslu sustabdyti tokias antihumanitarines ir paniekinančias moterų būklės sąlygas aukščiau minėtuose kraštuose.

Amerikietė lietuvaitė, Marijona Kizytė, dalyvavo šioje delegacijoje.

Atstovės ištišą dieną lankė įvairių valstybių atstoves ir patiekė daviųjų apie būklę įvairiose valstybėse.

Gegužės 10 d. ši rezoliucija buvo iškelta komisijos posėdyje. Po diskusijų, pirmininkė atsiskakė viešai skaityti šį memorandumą, betgi patvarkė, kad jis būtų registruotas komisijos dokumentacijoje.

TARPTAUTINĖ TREMTINIŲ MENININKŲ DRAUGIJA

Besiorganizuojanti Tarptautinė Tremtinių Menininkų Draugija pasiryžo apjungti tremtin patekusių, albanų, bulgarų, čekų, estų, jugoslavų, latvių, lenkų, lietuvių, rumunų, slovakų ir vengrų menininkus — skulptorius, dailininkus, grafikus ir architektus.

KAIP VAKARŲ DEMOKRATIJOS PLANAVO SPREŠTI BALTIJOS RESPUBLIKŲ BYLĄ

«Aidai» 4 nr. politinės apžvalgos skyriuje talpina įdomų straipsnį pasinaudodami «Foreign Affairs» žurnalu, kuriame spausdinama kaikuri ištraukos iš šiais metais išleidžiamos Sumner Welles, buvusio Amerikos valstybės sekretoriaus 1937-43 m. knygos «Septyni sprendimai lėmė istoriją». Straipsnyje «Dū Rooswelto sprendimai - vienas debitinis, kitas kreditinis», atidengia ir Lietuvos bylos likimo raidą karo metu.

Kodėl JAV, dar karo metu, nebandė pasiekti susitarimų su sąjunginių tautų nariais pagrindiniais politiniais ir teritoriniais klausimais. Kaip žinia, po karo daugiausia kaltinimų susilaukė kaip tik ši trumparegiška vakarų sąjungininkų karo meto diplomatija. S. Welles konstatuoja, kad prezidentas Roosveltas su savo valstybės sekretoriumi Hull buvo oficialiai nusistatę nedaryti jokių susitarimų teritoriniais bei politiniais klausimais iki karo pabaigos. Pavadinę tai debitiniu Rooswelto sprendimu, autorius atidengia tokio nusistatymo užkulius ir drauge parodo 1941 m. vasarą paskelbtą Atlanto Čarterio likimą.

Jau 1941 m. pabaigoje Vakarų demokratijoms paašikėjo Sovietų pokariniai siekimai. Kada tų metų gruodžio mėnesio pradžioje, britų užsienių reikalų ministris Eden rengėsi vykti į Maskvą, vakarų demokratijų sostinėse buvo neabejojama, kad sovietai iškels ir Baltijos respublikų ateities klausimą. «Aš kalbėdamas su prezidentu ir sekretoriumi Hull, — rašo Welles, — išreiškiau tvirtą viltį, kad mes turime įsakiškai paprašyti britų vyriausybės nedaryti jokio galutinio susitarimo, kuris užangažuotų D. Britaniją remti nuolatinę Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių panaikinimą. Tokio turinio nota buvo išsiusta 1941 m. gruodžio 5 d. per JAV ambasadorių Londone». Toj notoj pabrėžta, kad visos vyriausybės yra saistomos priimto Atlanto Čarterio principu visuose savo pokariniuose sprendimuose. Jokių susitarimų negali būti priėta iki galutinės taikos konferencijos Tokio nusistatymo buvo ir W. Churchill, kuris pirmojo savo vizito metu Vašingtone pareiškė, kad «Baltijos valstybės turi būti suverinės nepriklausomos tautos». 1942 m. sausio 8 d. Churchill pranešęs Edenui: «Priverstinis Baltijos valstybių tautų perleidimas S. Rusijai prieštarautų visiems principams, dėl kurių vedame dabartinį karą ir kompromituotų mūsų bylą... Jokiu atveju negali būti

nustatinėjamos sienos iki taikos konferencijos.» Tokiu būdu 1948 m. pradžioje JAV ir Britanijos vyriausybės vieningai nutarė, kad iki taikos konferencijos nedaryti jokių nutarimų del pokario politinių bei teritorinių patvarkymų. Rusija laikinai nurimo. Molotovas 1942 m. vasarą lankydamasis Vašingtone nebekėlė 1941 m. birželio mėnesio sienų pripažinimo klausimo.

Pačiame valstybės departamente 1942 m. buvo suorganizuotas patariamasis komitetas užsienio politikai studijuoti. Welles siūlė, kad panašus komitetas ministrams klausimams spręsti būtų sudarytas iš visąjunginių valstybių, bet JAV aukštoji administracija pasiūlymą atmetė. Nenorėjo imtis spręsti politinių klausimų, kad nesutrukdytų laimėti karui. JAV karo vadovybė patarė nesiginčyti su Rusija, nes pasireiškus nuomonių skirtumui, bijota dvejojpos Sovietų reakcijos: nustoti Rusijos bendradarbiavimo kare prieš Vokietiją ir paskatinti Kremlių į derybas su Hitleriu. 1941 m. buvo įspūdžio, kad Stalinas galvojęs susitarti atskirai su Vokietija.

Pats valstybės sekretorius Hull buvo nusistatęs ginčinių klausimų. Jis norėjo atidėti taikos konferencijai tokias problemas kaip Baltijos valstybių ar Lenkijos rytinių sienų klausimą. Roosveltui rūpėjo išlaikyti amerikiečių vienybę, iškėlus minėtus klausimus bijota sukelti Amerikos tautinių mažumų reakcijas bei ginčus.

Pagaliau Roosveltas pasitikėjo labai dideliais savo gabumais ir manė laimėti taiką be jokiu iš anketo susitarimų. Jis dėjo didelių vilčių į plebiscitus, gyventojų atsiklausimą, kaipo visuotinę priemonę išspręsti Europos teritorinius ginčus. Roosveltas buvo manęs pasiūlyti Staliniui plebiscito keliu išspręsti ir Baltijos valstybių ateitį, kai tam ateis laikas. Prezidentas buvo įsitikinęs, kad jis gaus Stalino pritaikimą padaryti laisvus plebiscitus tarptautinėje priežiūroje visose trijose Baltijos respublikose. Kaip dabar žinoma, Jaltoje prezidentas patyręs, kokiu tuščių iliuzijų jis turėjo. Stalinas jam pasakė, kad tai yra klausimas, kurį jis atsisako diskutuoti, nes Baltijos tautos yra nubalsavusios prisijungti prie Sovietų Sąjungos,

Nors vakarų demokratijos ir buvo nusistatymo nediskutuoti pokarinių problemų iki taikos konferencijos, vėliau jos buvo priverstos nutolti nuo savo nusistatymo Joms paašikėjo, jog laimėčios S. Rusijos apetitai didės, jei nebus imtasi karo metu tam tikrų politinių pastangų.

Teherane (1943 m.) Stalinas jau nebereikavavo tartis Rusijos teritoriniais klausimais, bet

reikšmingai pareiškęs: «Kai ateis laikas mes kalbėsime delto».

1943 m. padaroma eilė pareiškimų del pokarinių problemų. Deklaruojama Austrijos nepriklausomybė, aptariama Italijos padėtis. Kairo konferencijoje nusistatoma del Korejos ir Mandžurijos, del Formozos. Jaltoje nustatomos Lenkijos ribos ir vyriausybės sudėtis.

Rusijos pozicijai pagerėjus, vakarų demokratijos padarė tokių nuolaidų, kurių 1942 m. pradžioje nemanė daryti ir kurių pasekmių jos pilnai nenumatė.

S. Welles, įvertindamas tokį Rooswelto fataliųjų sprendimą, daro šių išvadų:

«1942 m. sausio mėn. JAV turėjo dvi aiškias alternatyvas. Viena iš jų buvo sukurti oficialią tarptautinę komisiją, kuri pastoviai planuotų pokario taiką. Antroji — ryžtingai atsisakyti diskutuoti bet kurį politinį ar teritorinį klausimą iki taikos konferencijos».

Abu planai turėjo gerų ir blogų pusių. Autoriaus nuomone, pirmasis žymiai pranešęs antrajį. «Nesilaikydami nė vieno, mes patekome tarp dviejų be atamos kėdžių. Didžiulė įtaka, kurią JAV turėjo po Pearl Harbor atakos, nebuvo panaudota. Kai JAV bandė kalbėtis del politinių patvarkymų, jų įlaka nebuvo lemianti.»

Pirmaisiais vokiečių invazijos metais Stalinas maldavo vakarų demokratijas siusti savo divizijas su sava vadovybe kovoti Rusijos žemėje. Vėliau, atmušęs vokiečių atakas su milžiniška medžiagų pagelba, Stalinas vėl užėmė tas teritorijas del kurių vakarų demokratijos bandė kalbėtis. Deryboms momentas buvo pražiopsotas.

Tuo pačiu laiku Rusijos militarinė jėga padidėjo. Amerikos politinė, militarinė ir pramoninė galia paveikti Kremlių atatinkamai sumažėjo. S. Rusija tapo svarbiausia valstybe Europoj ir Azijoje ir jos ambicijos proporcingai augo. Todėl, Teherano, Jaltos ir Potsdamo susitarimų kritikai painioja santykį tarp priežasties ir išdavos.

Taip karčiai puolami susitarimai būtų buvę visai kitokio pobūdžio, jei prezidentas būtų nusprendęs 1942 m. sukurti Jungtinių Tautų Tarybą, įpareigotą surasti politinių ir teritorinių problemų sprendimus prieš karo pabaigą.

IR VILKAS ŽUVIS GAUDO

Sulaukęs nakties, vilkas nuėjo į paupį ties kaimu, kur buvo prakirsta puiki eketė, atsitūpė ant eketės kranto ir, nuleidęs uodegą į eketę, laukė, kol prisisėgs žuvų. Patupėjo taip vilkas valandėlę, ir pabandė uodegą ištraukti, išsitraukė visai lengvai.

— Dar nespėjo išikabinti! — pagalvojo vilkas ir vėl įkišo uodegą į eketę. Prieš švintant užsuko gana stiprus šaltis, o vilkas tyčiomis ilgiau patūpėjo, nejudindamas uodegos, toji ir prišalo.

— Oho, — nusistebėjęs sušuko, pabandęs ir jėga išlupti uodegą; tačiau negalėjo išlupti.

Susilenkė vilkas, įsirėžė iš visos jėgos, bet ir tai nepadarė. Jis - dar syki, bet ir vėl tas pat: uodega braška, o nesiduoda ištraukiamai. Vilkas dirst atgal į užpakalį, ugi žiūri - eketė užšalus. Vilką net šiurpuliai apėmė.

— Niekai! — parūpo vargšui dabar. — Niekai! — lindo mintis į galvą, ir jis tolydžiai nors veltui, bandė uodegą išlupti.

Iš ryto ėjo mergos vandens ir pamatė vilką. Pamačiusios pakėlė riksmą, sušaukė visą kaimą. Subėgo žmonės ir ėmė mušti vilką. Vilkas takšėjo dantimis gindamas ir tampė uodegą, tampė, tampė... tapokšt, pagaliau, ir nutrūko. Vilkas - bėgti, nors uodegos

netekęs. Bėga ir niurna:

— Na palauk tu, klastininke, apgavike lapel! Pateksi tu į mano nagus, pamokysiu tavę!

KAIP GAIDYS, KATINAS IR AVINAS ĮSIKŪRĖ MĪŠKE

Vienas ūkininkas turėjo seną gaidį. Užuoat ėjęs savo pareigas, užuoat giedojęs gaigys tėmis, užuoat baudęs vištas, kad tos kiaušinius dėtų, gaidys viena tegalvojo: prisikimšti savo gūžį. Žiemą trunkėsi po puodus, po girnas, vasarą - po javus. Įpyko ant gaidžio visi, ypačiai mergos ir šeimininkė. Ėmė jį gaudyti - papiauti. Kokiu ten būdu nežinia, tik gaidys išsprūdo iš mergų rankų ir, išnešęs kudašiu, numaknojo į pagirį. Tupi jis čia ant tvoros ir gal

voja, kur jam dabar dingus. Galvoja, rūpinasi, ugi žiūri - kuličia bėga pro jį katinas su uodega, įsprausta į perskeltą pagalį. Bėga katinas ir rėkia ne savu balsu.

— Šok per tvorą! Šok per tvorą! — ragina gaidys.

— Ką tu čia tuščius dalykus kalbi! — pyktelėjęs atvėrė jam katinas. — Per tvorą šokdamas užkliudysiu pagal.

— Taigi, taigi! Pagalys ir liks, — skatino gaidys.

— Na, ar gali būti? — su nepasitikėjimu klausė katinas ir susyk driktelėjo per tvorą. Pagalys - barkšt ir nukrito žemėn.

Pajutęs laisvą uodegą, nudžiugo rainasis pelių komandierius.

— Na, tai ir dėkui gi tau, gaideli! — atsiliopė dabar. — Dėkui labai. Vė visą amžių tarnavau žmogui ir tiktai pagalį užsidirbau. Ir manai, už kokią labai piktybę? Visai ne! Už prizagatą pieno puodą, už apėstą lašinių paltį. O tu matytum, patys žmonės kasdien punta pieną, beveik kas dieną ėda mėsą. Tačiau uodegą tik man įspraudė... Nedėkingi žmonės! Ar tikėsi?

Sykį aš pagavau pelę, kelis sykius nuo aukšto nuvijau svetimą katiną, beselinantį prie lašinių... Tau aš nieko gero nepadariau, o tu man jau parodei brolišką meilę. Aš tau šito nepamiršiu.

— Ne geriau nė su manim žmogus padarė, — skundėsi savo žaru gaidys. — Tau tiktai uodegą įspraudė, o mane ir visai norėjo papiauti. Ką tik gyvybę išnešiau!

— Jeigu taip, tai, ar tu žinąs, meskime žmogų ir eikime į girią gyventi.

— Gerai kalbi! Eikime, — sutiko ir gaidys.

Eina juodu pagiriu, žiūri - bėga iš kaimo avinas ir bliuja, ir kojomis trypia, ir uodega viksi.

— Kas tau pasidarė, rieta ragi? — paklausė aviną gaidys.

— Ugi skerdžius, tur būt, papiauti norėjo! — atsiliopė avinas, nenustygdamas vietoje.

— Už ką? — klausė toliau gaidys.

— Taip sau, širdele! Stačiai iš nedėkingumo! — mikno avinas trypdamas.

— Kol vasaros metu vėdžiojau visą kaimenę, tai geras buvau. Dabar, kai atėjo žiema, žmogui pagailo pašaro, ir jisai užsiundė ant manęs skerdžių. Nuo kito aš būčiau pasisergėjęs, o nuo savo žmogaus, nuo skerdžiaus, ar tai sergėsi? Girdžiu, jisai šaukia mane: triuš, triuš, buriuk, buriuk! Na, aš kaip prie gero ir priėjau. O jis, pikta dėjas, čiupt mane ir zigst peiliu beveik per pasturgalį... Kaip šoksiau aš bliudamas iš skausmo, kaip sprūsiu šio nagų... Ir kada skerdžius norėjo mane sučiupti, aš pasileidau bėgti kiek galiu. Veltui jis vijo ir šaukė... Nenoriu daugiau grįžti pas nedėkingą žmogų.

— Gerai sakai! — pritare jam gaidys su katinu.

— Einame kartu gyventi į girią, — pakvietė jį katinas.

— Eime! — sutiko riestaragis.

Ir nusivedė visi trys į girios gilumą, kur pasistatė trobelę, padarė duris, įdėjo langus ir apsigyveno.

LIETUVIŲ TĖN ANAPUS

Priešakinėje lentoje jis lyg atpažino savo (42) paties veidą. Jis nustebė, sumišo truputį, ir pradėjo dairytis, tai į žmones, tai vėl į didingą paminklą. Jam pasirodė, kad daugybę veidų minioje jis pažįsta - tai vis veidai jo kritusių partizanų, tie patys veidai žalvario lentose, ir tie patys veidai sustoję minioje. Ir toji minia neša ažuolo vainikus ir kloja paminklo papėdėje, savo didvyrių prisiminimui. Tie veidai, tai vaikų vaikai, tai kurie žuvo, kad šitie gyventų.

Gilaus susijaudinimo jausmas užliejo Lūšio krūtinę ir dvi didelės ašaros iš jo akių nukrito ant ažuolo lapų vainiko. Jis nulenė galvą, ir iš lėto atsiklaupė tarp didelių vainikų, išklotų aplink tą puikų paminklą. Tada minia persiskyrė į dvi puses, ir basom kojom, nesiekdama žolyno vejoms, prisiartinė prie jo Mergaitė, ir vėl uždengė savo purpurinės skraistės skvernu jo veidą. Miržas vėl dingo. Jam pasidarė tvanku ir tamsu. Jis abiem rankom griebė tą akis aptemdžiusį uždangalą, norėdamas nutraukti jį nuo galvos. Jis norėjo vėl regėti laimingos Lietuvos vaizdą, matyti šviesą ir gyventi!...

Atgavęs sąmonę ir atvėręs akis, Lūšis pamatė šalia savęs sėdinčią Gražiną ir virš jo galvos pasilenkusį gydytoją Ramūną, kuris laikė su spaudės abidvi jo rankas, neleidamas nuplėšti nuo galvos kompreso aprišimo.

Dievo keliai yra nežinomi, ir niekam nėra leista sužinoti savo likimo ir gyvenimo paskirties... Lūšiu dar buvo lemta pasveikti.

...Ir Šogamai pasidarė aišku... Kazarakis buvo išdavikas. Taip... Kazarakis ir tūkstančiai jam panašų jo, Šogamo, «homo sovieticus» perykloje išperėtų - tai visai mažai reikšmingi pėstieji jo lošiamoje pasaulinio mąsto šachmatų partijoje...

Šogamas didžiavosi savo «homo sovieticus» išperų pažinimu. Ir jis, ištikrų, pažinojo naujai išperėto «sovietinio žmogaus» silpnynes. Jis žinojo, kad tą žmonių rūšį galima valdyti, nelyginant marionetes, patemptiant neapykantos, keršto, baimės, pavydo ir valdžios troškimo siūlus. Kazarakis buvo vienas iš tų marijonečių. Šogamas tą žmogų gerai pažinojo ir skaitė, kad Kazarakis yra vienas iš geriausiai pavykusių jo «homo sovieticus» gamybės egzempliorių.

Bet štai, Kazarakis dabar perėjo į Šogamo priešų eiles. Prisijungė prie Lūšio vadovaujamų partizanų... Tas dalykas yra menkniekis, mažiausio dėmesio nevertas. Tačiau kodėl Kazarakis tapo išdaviku, vardan ko jis tai padarė? Tikrai, jau, turbūt, ne vardan Dievo ir... Šogamas uždavė sau klausimą į kurį jis negalėjo surasti atsakymo.

Tiesa, yra žmonių kurie aukojasi dėl Dievo ir tikybos, bet nevisi gi komunizmo priešai taip daro. Yra dar kitokių priežasčių dėl kurių žmonės irgi gyvena, kovoja ir miršta...

Paimkime nors ir Lūšį ir visus jo partizanus, stojusius nelygion, žūtbutinien kovon su sovietiniu režimu. Ko jie siekia, vardan ko aukojasi ir miršta?... Ar Lūšis pirmas atsirado toje mažoje lietuvių tautoje, kuris dabar veda gigantišką kovą su daug kartų stipresniu priešu... Ne, jis nepirmas! Tai yra tąsa tos žiaurios ir nepermdaujamoms kovos jau šimtmečiais lietuvių tautos vedamos už tautos gyvybę ir nepriklausomybę. Tai yra 1918-1920 metų nepriklausomybės kovų tąsa.

Šogamas puikiai žinojo Lietuvos istoriją ir lietuvių rasės būdą... Jis žinojo, kad lietuviai ne tik dabar kovoja

prieš sovietinį okupantą. Jie su nemažesniu atkaklumu kovojo dar nuo kryžiuočių laikų prieš vokišką ekspansiją, prieš lenkišką imperializmą, prieš rusų carų vergiją, ir kovos su bet kuo, kas bemėgintų naikinti jų kalbą, papročius, tikyba ir tautinio suverenumo laisvės idealą...

Šios mažosios tautos atkaklus užsispyrimas vesti žūtbutinę kovą už savo tautinius idealus, yra pavojinga vėžio liga milžiniškame, mozaiška iš pavergtųjų tautų sulipdytame Sovietų Sąjungos valstybiniaime kūne.

Vėžys vis plinta ir plinta, juo užsikrečia vis didesnės ir didesnės pavergtųjų masės, atgaudamos savo tautinę sąmonę ir norą būti laisvomis... Reikia būtinai tam reiškinii: užkirsti kelią, bet kokiomis priemonėmis, nes kitaip visai Sovietų Sąjungos struktūrai gresia neišvengiamas subyrėjimas... okartu ir jo, Šogamo, «homo sovieticus» gamybos žlugimas.

...Šogamsa tų priemonių, prieš lietuvių tautos rezistencinį atsparumą nesigailėjo... Tačiau paskutinis «rudens manevrų» priedangoje okupuotų sričių valymas nedavė reikiamų rezultatų.

Tiesa, keletas tūkstančių įtartų partizanais per tą valymą buvo sunaikinta, kelios dešimtys tūkstančių nepatikimo elemento buvo izoliuota Sibiro mirties koncentracijos lageriuose...

O vis dėl to, pavergtųjų dvasinio pasipriešinimo širdis dar gyva... ji plaka tautos kūne.

Viso to priežastimi yra partizanai, tie tautinio patriotizmo fanatikai...

Reikia bet kokia kaina juos išrauti iš tautos kūno... Nes, kitaip?... ir Šogamas gal pirmą kartą atsistojo prieš neišsprendžiamą dilemą.

Pajutęs savo bejėgiškumą Šogamas ėmė savo smegenyse ieškoti būdo, kaip išbristi iš susidariusios padėties.

Tą būdą jis, Šogamas, žūt būt, turi surasti, nes kitaip - «Koba» padarys ir su juo tą patį ką yra padaręs su Jagoda, Ježovu ir kitais... (Šogamas galvodamas apie Staliną visuomet jį vadindavo pirmuoju slapyvardžiu, kada tas prisidengęs «Kobos» vardu priešrevoliuciniais 1905-1910 metais plėšikavo Kaukazo kalnuose, vadovaudamas banditu gaujai).

Šogamas užrūkė dar vieną cigaretę ir ėmė vėl iš naujo svarstyti susidariusią padėtį.

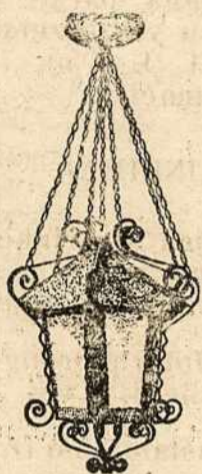
(Bus daugiau)

MARTINS & ŠIMKUS BAR e CAFÉ do POVO

55 AVENIDA PAIS DE BARROS, 55

MEKANIKOS DIRBTUVĖ

Gaminami įvairiausių braižinių vitražai, vieliniai tinklai tinkavimui ir tvoroms, langų stiklų apsaugos, užtvaros, geležinės durys ir vartai, banguotos skardos durys pagal mėstą.

Gaminami žibintuvai įvairiausių tipų. Daromi įvairių dydžių gražtai žemei gręžti. Pardavimas grynais ir išsimokėtinai.

JONAS VARNAUSKAS & FILHOS

Telefonas (recados) 3-0710

Rua 12 N.º 39 — Vila Zelina
Avenida Zelina N.º 714 — (fundos)
Caixa Postal 4118 — São Paulo

Atelier de Modas

ALEXANDER BAGDONAS

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 275 — 7 AND. — SALA 73
TEL. 34-7482 — SÃO PAULO

Ar jau aplankei CASA SPRINDYS & CIA.

PRAÇA SÃO JOSÉ, 1 — S. PAULO — VILA ZELINA

Kur galima gauti pačių naujausių ir įvairiausių rūšių prekių. Čia gali pirkti batų, skrybėlių, elektros gaminių, statybos medžiagos, ir visko, kas reikalinga Jums ir Jūsų namams. Čia pirkite pigiau ir geresnės rūšies prekę. Didelis pasirinkimas radijo aparatų, radijo vitrolų. Čia taip pat yra *radio laboratorija* įrengta pagal naujausius technikos reikalavimus, vedama prityrusių specialistų, atlieka visus taisymo ir reformavimo darbus. Prie pat autobuso Nr. 93 sustojimo vietos.

Foto-Studioja "BERNARDO"

IKURTA 1890 METAIS

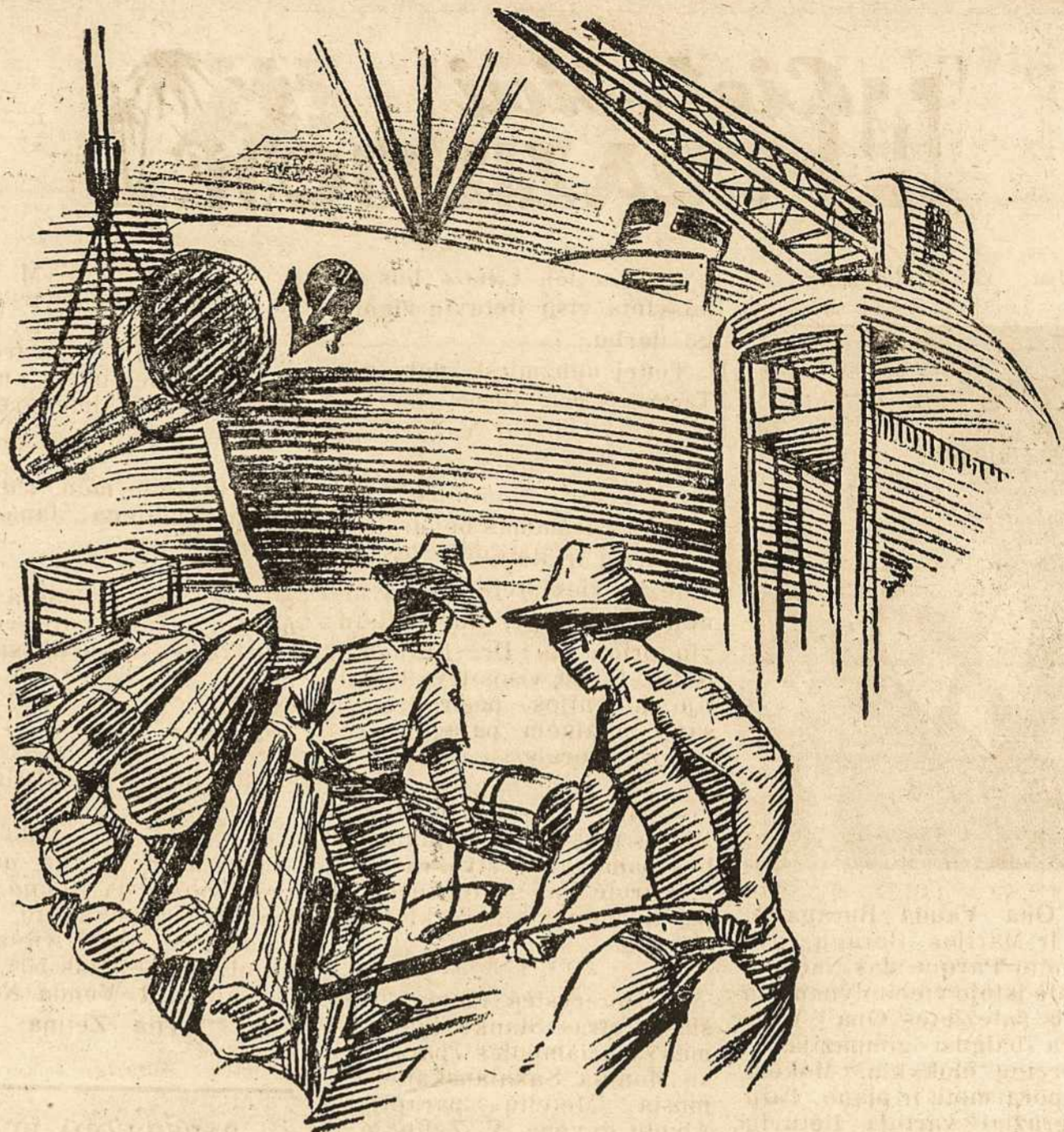
Išpildo meniškai įvairius foto darbus. Specialybė papildiniams tamsiuose tonuose ir sepiu, spalvinimui aliejiniais dažais ir paste.

ARTHUR SCHMIDT

Priimami pakvietimai į namus — Senų portretų reprodukcijos
RUA SÃO CAETANO, 447 — TEL. 4-5576 — SÃO PAULO

ALIO! ALIO! Vila Anastacio! CASA KAROLIS STUOKA

Rua Martinho de Campos, 459. — Naujai Atsidarė
Visi bėga tekini
Jauni ir seni
Batus gaus visi
Kaina labai pigi!!!
įvairių rūšių batai — vyrams, moterims ir vaikams — fabriko kainomis.
LIETUVIAMS NUOLAIDA!...

MADEIRAS DO BRASIL

PERES & PRANAS LTDA.

IMPORTAÇÃO — EXPORTAÇÃO

Escritorio: - Av. Churchill, 94 — 11.º and. - sala 1110 — Rio de Janeiro
Fones: 52-0229 32-6265

Em Minas Gerais:

Peres & Ca. Ltda. — Leopoldina — R. Providencia, 71 —
Jothier Peres de Resende — São Pedro dos Ferros
Amadeu Cesar Machado — Nanuque, Minas

CASAS SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.
Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IS FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

INDUSTRIA E COMERCIO DE CALÇADOS MATELIONIS LTDA.

KRAUTUVĖS:

Rua São Caetano, 526

Rua São Caetano, 510

FABRIKAS IR RASTINĖ:

Rua Javaés 719

São Paulo

VIENTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMŪS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puių veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835 Caixa Postal 3967
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223 S ã O P A U L O

Lietuviai BRAZILIJoje

Ona - Vanda Buragaitė

— Ona Vanda Buragaitė, Jono ir Marijos Buragų, gyvenančių Parque das Nações, dukrelė įstojo vienuolyną pas seseris salezietes. Ona - Vanda yra baigusi gimnaziją ir komercinę mokyklą. Mokėsi apie pora metų ir piano. Taip pat gražiai vartoja lietuvių kalbą.

P. Buragai Parque das Nações yra gražiai įsikūrę. Turį krautuvę ir keletą namų. Nuoširdžiai remia lietuvišką spaudą ir kitus kultūrinius darbus. Būdami nuoširdūs lietuviai ir giliai tikintys, toje pat dvasioje ir savo gražią šeimynėlę auklėja. Jų dukrelei Onai Vandai linkime laimės pasirinktame vienuoliniu gyvenimo kelyje.

IŠVEŠ Į «ROJŲ»

Vietinės spaudos pranešimu už komunistinį veikimą į savo kilmės kraštą bus ištremti ir keturi lietuviai: Alf Kučinskas, Vl. Bukas, Paulina Černiauskiėnė ir Magd. Valentienė, Brazilijos lietuvių komunistų atstovavusieji Pietų Amerikos lietuvių komunistų kongrese, Montevideo mieste.

— Jonas Dimaša gyvenantis Vila Zelinoj jau trečia savaitė kai serga.

— Praėjusį sekmadienį Ben druomenės choro pirmas K. Ausena savo namuose suruošė chorui pasiliekaminimą — vaišes, kuriose dalyvavo ir choro rėmėjų ir lietuviškas orkestras.

— Šį šeštadienį Lietuvių S-ga Brazilijoje, savo patalpose, Mokoje ruošia vakarą.

— Pavergtoji Lietuva bus išlaisvinta visų lietuvių vieningu darbu.

Todel neužmiršk dalyvauti Tautos Gedulo Dienoj birželio m. 24 d. 8.30 val. vakaro minėjime São Paulo miesto teatre (Teatro Municipal), kuris yra ruošiamas bendrai estų, latvių ir lietuvių. Pagrindinę ir vienintelę kalbą minėjime pasakys didelis lietuvių prietelius Dr. Franchini Netto. Po to visos trys Pabaltijo kolonijos pasirodys su savo meninėm pajėgom, socialistais, choralais.

— Nuo rugpiučio mėn. 1 d. Mokes mokykloje lietuvių kalbos pamokas dėstys rašytoja p. Karolė Pažeraitė, kuri taip pat apsigyvens mokyklos patalpose.

— Moterystės luoman ruošiasi Petras Stankevičius, gimęs Mariampolės parapijoje, su Monika Sakalauskaite, gimusia Metelių parapijoje. Abudu gyvena V. Zelinoje.

Paieškojimai.

Paieško Vincas Nanartonis, Motiejaus Nanartonio kilusio iš Gudenos kaimo, Trakų apskr., paskutiniu metu gyvenusio Amerikoje, Chicago Illinois.

Julius Endriuška, gyvenantis Argentinoje, Mendoza mieste, 9 de Julio 2702, paieško Alberto Stočkaus ir jo žmonos Onos Klimavičienės.

Liuda Matelionienė gyvenanti São Paulyje, Rua da Graça 415, ieško Bronės Kymantienės gyvenančios Brazilijoje.

Jurgis Matikonis paieško savo dėdės Vincento Matikonio gyvenusio Š. Amerikoje 606 Camde. ave., Burlington N. J., ir prieš kiek laiko atvykusio Brazilijon ir galimai apsigyvenusio São Paulyje. Dėdės arba apie jį žinančių prašau pranešti šiuo adresu: Snr. Jurgis Matikonis, Caixa Postal 74. Cambará, Vila Aurora - Est. do Paraná.

J. F. Pačinskas gyvenantis Amerikoje 54 Tenney st ieško savo brolio V. Pačinsko, gyvenančio São Paulo mieste, ar apylinkėse.

— A. Butavičių «M. L.» prenumeratorių, prieš trejus metus atvykusį su šeima iš tremties, darbovietėje šį trečiadienį ištiko nelaimė — nusilaužė ranką. Linkime greit pasveikti.

— Birželio mėn. 1 d. Mokoje mirė Elena Janavičienė 40 m. amžiaus.

— P. Vancevičius av. Zelina. šią savaitę pardavė dešrų fabriką. Pasiliko tik su mėsiene.

SKUBIAI PARSIDUODA ŪKIS (Sitio)

102.000 m² 4 klm nuo stoties Franco da Rocho. 2 namai, 17.000 eukalptu. vaismedžiai ir k. Puiki vieta vištūkiui. Įmokėjimas 50%. Teirautis R. Venda Nova, 75 Vila Zelina.

PARSIDUODA RŪBŲ KRAUTUVĖ — BAZAR

Su gera freguezia, Vila Macedopolis, Rua barore. 2. Onibus Vila Alpina. Teirautis vietoje.

PARDUODAMA KRAUTUVĖ (Secos e molhados)

Vila Oratorio, Avenida A Nr. 1180, geromis sąlygomis. Smulkesnių informacijų galima gauti vietoje.

FUKI PROGA NUSIPIRKTI NAMĄ.

Rua Ibitirama, 1076 - V. Zelina Vieta patogausiausia, nes pro šalį eina tiesiog miestas trys autobusų linijos. Namas trijų kambarių ir virtuvės. Kaina atsitiktinė. Daugiau informacijų vietoj nurodytu adresu.

REIKIA BALDŲ? KREIPKIS Į TAUTIEČIO

J. L. Galinskas Lt la. AV. DR. GIACAGLINI, 71-C V. ALPINA. BALDŲ SANDĖLĮ.

A. † A. Mikalina Stankevičius

ir apylinkių lietuviai praneškite visiems, kad misijų pradžia 8 d. liepos.

— Kuzmai gyvenantys rua Rodamonte duonos kepyklą pardavė Valeikams.

— Paskutiniu metu pastebėta, kad nemaža Lietuvos piliečių priima Brazilijos pilietybę. Daugumoje jie yra žydų tautybės.

IŠVAŽIAVIMAS - PIKNIKAS.

Vyrų Brolijos Valdyba nutarė suorganizuoti didžiulį, su įvairia ir įdomia programa pikniką — išvažiavimą rugsėjo mėn. 7 d. Vieta numatyta prie Santo Amaro ežero, Guarapiranga parke. Parkas ir salė jau yra rezervuoti. Kituose «M. L.» nr. bus daugiau informacijų.

SUSIRINKIMAI

Vyrų Brolijos susirinkimai būna kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį 3 val. po piet.

Liet. Kat. Moterų Draugijos trečią sekmadienį, 4 val.

Maldos Apaštalavimo Draugija - kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį, 4 val.

Filhas de Maria - pirmą sekmadienį 16 val.

— Prašomi atsiimti «Laiškai Lietuviams» J. Rinkevičius, J. Malinauskas, J. Blūjus, V. Kavalis, St. Jakaitis, Elz. Šukienė, V. Masienė, M. Kalinauskas, Alf. Misevičius, Pr. Ambrozevičienė, Ag. Vizvitiėnė, J. Teresevicz.

— Apie rugsėjo mėnesį yra numatytas suruošti kermošius klebonijos statymui.

ANTANUI STANKEVIČIUI skausmo valandoje, staigiai mirus jo žmonai Mikalini nuoširdžiai užjaučia Juozas ir Jurgis Matelioniai

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių krautuvė tik tai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

AVENIDA DR. GIACAGLINI, 34-C

Vila Alpinoje, arti autobusu stoties.

Čia gausi geresnę medžiagą ir pigiau mokėsi

IRMAOS
ESCRITORIO VILAZELINA
BAUZYS
AVENIDA ZELINA, 749 — VILA ZELINA — S. PAULO
Aberturas de firmas
Encerramentos de firmas
Transferencias de firmas
Contratos na Junta Comercial
Distritos na Junta Comercial
Escritas Fiscais
Escritas Comerciais
Contratos de locação
Cartas de Fiança
Requerimentos
Balancos
Alvarás diversos
Seguros de Fogo e accidentes
HORÁRIO das 8 às 19 horas.

FOTO PRINCEZA
AVENIDA ALVARO RAMOS, 1160 — SÃO PAULO
(Prie pask. sustojimo vietos autobuso 33 Quarta parada)
Savininkas VLADAS POČIUS
Įvairaus didumo padidinti portretai — spalvuoti! Foto ant porcelano, antkapiams. Meniškos, gražios foto nuotraukos! Greitas ir sąžiningas darbas!
Lietuviams pigiausios kainos!

PINIGŲS UŽ «MŪSŲ LIETUVOS» PRENUMERATĄ PRAŠOME KREIPTIS: - KAZIMIERAS MILIAUSKAS CAIXA POSTAL 371 siusti ir visais kitais Administraciniais reikalais